

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2018

Rozšírené hodnotenie kvality a starostlivosti

Vážení čitatelia,

opäť sa Vám dostáva do rúk pravidelná **Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky, tentokrát za rok 2018 (Správa)**. Nesie podtitul **Rozšírené hodnotenie kvality a starostlivosti**. Jej cieľom je okrem každoročne publikovaných údajov a informácií poskytnúť komplexnejší pohľad nielen na kvalitu životného prostredia na Slovensku, ale aj na vyhodnotenie vybraných nástrojov starostlivosti o životné prostredie a tiež aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce.

Ďalším novým prvkom v publikovaní tohto dokumentu bude jeho sprístupnenie na príslušných webových stránkach vo forme **interaktívnej verzie**. Umožní užívateľsky priaznivým a jednoduchým spôsobom získať ďalšie doplňujúce informácie, ktoré napríklad aj z dôvodu obmedzeného rozsahu tlačenej verzie táto nemôže obsahovať. K vypracovaniu interaktívnej verzie sme zvolili aj nový prístup. Bude otvorená podnetom pre poskytovateľov overených údajov a informácií s ponukou poprepájať prostredníctvom nej dostupné informačné zdroje nielen v rámci rezortu životného prostredia, ale aj ďalších dotknutých orgánov a organizácií.

Hlavné zistenia Správy potvrdzujú, že najväčšími výzvami v životnom prostredí na Slovensku sú odpadové hospodárstvo, kvalita ovzdušia a ochrana biotopov a druhov hlavne v lesných, lúčnych a mokradových ekosystémoch. Ako ďalšiu by som uviedol kvalitu povrchových a podzemných vôd. S cieľom riešiť uvedené výzvy a ďalšie oblasti životného prostredia, boli v priebehu roka 2018 realizované intenzívne práce na príprave nového strategického dokumentu definujúceho environmentálnu politiku Slovenska do roku 2030. Dokument **Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)** vláda Slovenskej republiky schválila vo februári 2019. Vyslovila tým zároveň pokračujúcu podporu dôslednej ochrane životného prostredia na Slovensku tak, ako si ju zadefinovala v prijatom **programovom vyhlásení**.

Základnou **víziou** Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo, založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Chceme tak dosiahnuť, aby ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba boli súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy by jej dopady na Slovensku mali byť čo možno najmiernejšie.

Napriek niektorým pretrvávajúcim problémom by som rád zdôraznil, že v ochrane životného prostredia vynakladáme značné úsilie a nemalé finančné prostriedky z národných i zahraničných

zdrojov. Z hľadiska **pozitívneho vývoja** by som rád uviedol niekoľko príkladov.

Naša krajina plní záväzky vyplývajúce z Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní **ovzdušia** prechádzajúcom hranicami štátov a jeho protokolov. Neprekračujeme emisné stropy, ktoré upravujú limitné hodnoty na vypúšťanie vybraných znečisťujúcich látok do ovzdušia do roku 2020 pre žiadnu zo sledovaných látok. Dlhodobou pretrvávajúcou vysokou kvalitou **pítnej vody** dodávanej pre spotrebu obyvateľov verejnými vodovodmi. Znižuje sa objem a znečistenie vypúšťaných **odpadových vôd**. Takmer štvrtina územia Slovenska patrí do národnej **sústavy chránených území** z hľadiska ochrany prírody. Sústava **NATURA 2000** zaberá približne tretinu územia Slovenska. Problémom však zostáva ich dôsledná ochrana a cieleňá starostlivosť v súlade s medzinárodnými požiadavkami. Očakáva sa, že redukčné ciele, týkajúce sa **emisii skleníkových plynov** stanovené do roku 2020, budú splnené. SR podporila myšlienku klimatickej neutrality a zároveň do roku 2030 si stanovila ambiciózne redukčné ciele, ktorých splnenie si vyžaduje prijatie ďalších konkrétnych opatrení.

Pokrok v oblasti starostlivosti o životné prostredie si vyžaduje okrem správne nastavených politik, cieľov a nástrojov aj zapojenie všetkých kľúčových skupín našej spoločnosti. Svoju aktívnu úlohu musí zohrať aj každý z nás. V silách každého je svojím prístupom a konaním podporiť úsilie orgánov štátnej správy a samosprávy pozitívne meniť životné prostredie. Toto svoje tvrdenie by som konkretizoval na príklade vo väzbe na jednu z uvedených výziev, ktorou je **odpadové hospodárstvo**. Nedari sa nám plniť ciele recyklácie komunálnych odpadov a znižovania podielu ich skládkovania. Prichádzame tak o cenné zdroje druhotných surovín, zvyšujeme nároky na vyčerpatelné prírodné zdroje a kladíme požiadavky na energetické zdroje. Zo strany zodpovedných orgánov môžu byť nastavené akékoľvek dobré systémy, ak sa však do nich nezapoja aktívne obyvatelia, nebudú fungovať a naďalej sa nám nebude dariť nastavené ciele splniť.

V súvislosti s nevyhovujúcou **kvalitou ovzdušia** by som tiež uviedol veľmi významný fakt vo vzťahu k verejnosti. Najvýznamnejším problémom posledných rokov je znečistenie ovzdušia prachovými časticami, oxidom dusičitým a ozónom. Medzi hlavné príčiny súčasného znečistenia ovzdušia je možné zaradiť emisie z vykurovania domácností, ako aj emisie z dopravy. Opäť sú to oblasti, ktoré každý z nás má možnosť svojím konaním ovplyvniť. Napríklad správnym vykurovaním a využívaním inej ako osobnej automobilovej dopravy v mestách.

Pri formovaní environmentálneho povedomia, uvedomovaní si dôsledkov aktivít na životné prostredie, ale aj možnosti pozitívne ho ovplyvňovať, zohráva veľký význam výchova, vzdelávanie, osвета a poskytovanie kvalitných a relevantných **informácií o životnom prostredí**. Jedným z nástrojov, ktorý na tento účel rezort životného prostredia využíva, je aj táto predkladaná **Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2018**. Dúfam, že sa prostredníctvom nej podarí splniť zámer autorov, ale aj všetkých kolegov podieľajúcich sa na získavaní, zbere a vyhodnocovaní údajov a informácií o životnom prostredí, bez ktorých by samotná Správa vzniknúť nemohla. A sice zvýšiť informovanosť a motivovať zvýšeným spoločným úsilím k ochrane životného prostredia našej krajiny.

Ing. László Sólymos
podpredseda vlády a minister životného prostredia Slovenskej republiky